WELCOME

КАМ’ЯНІ МОГИЛИ

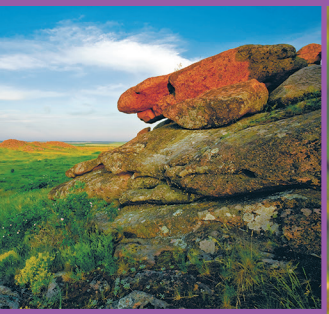

Кам’яні Могили вважають перлиною степового краю, називаючи їх гірською країною в мініатюрі. Таке порівняння не випадкове, адже в сиву давнину, у докембрійську епоху, Кам’яні Могили сягали 3 – 5 тисяч метрів заввишки! Це одна з найдавніших гірських систем Європи.

Сьогодні Кам’яні Могили розташовуються на кордоні Запорізької та Донецької областей і є філією Українського степового природного заповідника. Вони являють собою витягнуті з північного заходу на південний схід дві паралельні гранітні гряди. Між двома «гірськими хребтами» вздовж правого берега річки Каратиш простягнувся килим цілинного степу. В середньовіччі ця місцевість носила назву Бешташ, що з тюркської перекладається «п’ять каменів». І справді, на грядах виділяють п’ять вершин, кожна з яких носить власну назву. На східній — Панорамна, Витязь, Східна, Південна, на західній — Гостра і Жаба. Найвища точка Кам’яних Могил, а це близько 318 м над рівнем моря, знаходиться на східній гряді.

Заповідник «Кам’яні Могили»

Адреса: Запорізька обл., Розівський район, смт Розівка

Фото С. Лаврова

Фото М. Мордовського

Природа Кам'яних Могил унікальна. Рослинний світ нараховує близько 485 видів судинних рослин, серед яких зустрічаються представники пустельно-степових, кам'янисто-степових, степових, лугових, лісових, болотяних та інших видів. Тут зростає вісім видів папоротників, ковила, а також рідкісні види флори, ендеміки деревій голий і волошка ложноблідочешуйчаста. Зустрічаються тут і нетипові для степових районів рослини, як то ряст Пачоського, конюшина кавказька, а також тюльпан гранітний, щавель пучколопасний тощо.

Вчені пояснюють таку багату різноманітність нетипових для степового регіону рослин тим, що наприкінці палеогену (близько 30 млн. років тому), коли південна частина території України була затоплена водами Світового океану, гірська ділянка Кам'яних Могил залишалася незатопленою, представляючи собою півострів, пов'язаний з материком вузьким перешийком. Таким чином, розвиток приазовської флори був безперервним протягом мільйонів років!

Сон-трава
Деревій голий
Ряст Пачоського

По-особливому Кам'яні Могили виглядають у другій половині березня – квітні, коли земля прокидається від зимового сну. В цей час степ покривається дивовижним різнобарвним квітковим килимом. Око туриста радують блакитні квіти проліски сибірської і гіацинтика Палласа, жовті квіти чистяку весняного і гусячої цибулі, горицвіту волзького і касатика низького. Зустрічаються тут і фіолетові плями пострілу чорніючого, червоні і жовті вкраплення тюльпана Шренка. У липні степовий килим тьмяніє, набуваючи жовтувато-коричневе забарвлення.

Чистяк весняний
Проліска Сибірська
Гіацинтик Палласа

Фото С. Лаврова

Фото С. Лаврова

Тваринний світ Кам'яних Могил не такий різноманітний, як рослинний. Найбільш часто тут зустрічаються лисиці, їжаки звичайні, полівки, миші, ховрахи, хом'яки, дещо рідше — степовий тхір, заєць-русак. Добре прижилася невластива для цієї місцевості єнотовидна собака. Навесні на Кам'яні Могили прилітають жайворонки. Гніздиться тут вівсянка, сіра куріпка, перепел, кам'янка, зозуля, іволга, чайка, дика качка тощо.

Лисиця
Ховрах

Фото С. Лаврова

Фото С. Лаврова

Цікаві Кам'яні Могили і в історичному плані. Перші сліди людської активності поблизу Могил археологи відносять до енеоліту (5 – 4 тис. до н. е.). Цим часом датується курган, у якому були виявлені дев'ять рідкісних поховань в кам'яних ящиках. У похованнях були знайдені практично цілі посудини та крем'яні серпи того часу.

Деякі історики припускають, що саме на Кам'яних Могилах у 1223 р. сталася відома битва на Калці.

На згадку про цю подію на одному з гранітних валунів був встановлений пам'ятний хрест. На ньому вибито звернення: «Подорожній, ми тут лежимо, чесно склавши свої голови за Віру і Вітчизну. Пом'яни нас, Господи, в царстві Твоєму».

Кам'яні антропоморфні скульптури

Пам'ятний хрест

Фото С. Лаврова

Фото С. Лаврова

Департамент культури, туризму, національностей та релігій
Запорізької обласної державної адміністрації

Комунальний заклад «Запорізький обласний краєзнавчий музей»
Запорізької обласної ради

За більш детальною інформацією звертайтеся
до Запорізького обласного туристично-інформаційного центру.

Наша адреса: 69063, м. Запоріжжя, вул. Троїцька, 29.
E-mail: zoticua@gmail.com.
Сайт: zotic.zp.ua.

WELCOME
КАМ'ЯНІ МОГИЛИ

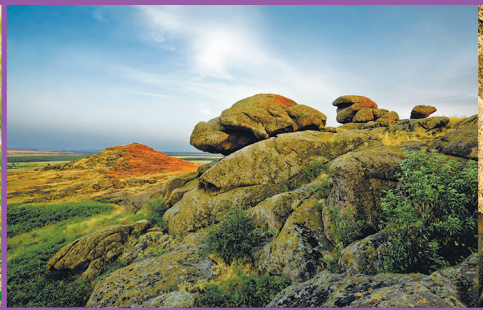
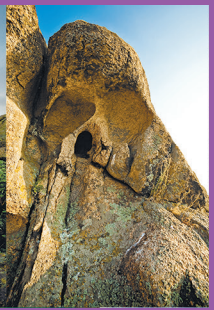

2017 р.